Iulian Boldea, Cornel Sigmirean (Editors)
MULTICULTURAL REPRESENTATIONS. Literature and Discourse as Forms of Dialogue
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
ISBN: 978-606-8624-16-7
Section: Language and Discourse

REPRESENTATIONS OF THE FIRE IN ROMANIAN PHYTONYMY

Radu Drăgulescu

Assoc. Prof., PhD, "Lucian Blaga" University of Sibiu

Abstract: Our paper demonstrates the Latin origins of the Romanian language and Latin originated terms spread through the botanical terminology, a phenomenon which, as considered by E. Coşeriu is not enough highlighted (given that the individual speaker became creator of language / poetry whenever he named a flower. We identify and analyze the phytonyms composed using the Latin originated term "foc" (fire) and its corespondences ans their implications in the respective language structures. The conclusion of our work is that once known, botanical lexicon of a specific region is not only a thesaurus but also a document of the resident population and places of the past. Botanical popular terminology has primarily a practical value, designating, distinguishing and categorizing elements of the plant kingdom within the given natural reign, but also has a high theoretical significance, especially for linguists, both by the ethimons to which they send back and by the metaphorical meanings the phytonims mostly have.

Keywords: romanian phytonyms, conotation, denotation, latinity, etnobothany, focus

Analiza noastră pornește de la colaborarea cu Constantin Drăgulescu, în vederea realizării *Dicționarului explicativ al fitonimelor românești*[1], care completează substanțial *Dicționarul* lui Al. Borza[2], ce cuprinde, pe lângă câteva mii de nume de plante maghiare, săsești, germane, franțuzești, engleze, rusești, ucraineene, sârbești, bulgărești, turcești, și 10.906 nume românești de plante pentru 2.095 specii. Prin publicarea *Dicționarului explicativ al fitonimelor românești* și a *Dicționarului de fitonime românești*[3], Constantin Drăgulescu a ridicat numărul numelor românești de plante cunoscute la 21.839 fitonime cunoscute până în prezent, fitonime care aparțin unui număr de 3.227 specii de plante indigene și exotice, spontane și cultivate. La acestea se adaugă 3.070 nume de soiuri și 612 termeni care desemnează de părți (organe) de plante. Astfel, fitonimia românească însumează, deocamdată, peste douăzeci și șase de mii de termeni.

Focul joacă un rol esențial în toate mitologiile și religiile lumii, inclusiv în creștinism, unde Hristos este pus în relație directă cu acest element fundamental, dar, are mai multe implicații în același timp, pornind de la sabia de foc a Arhanghelui Mihail și până la Lucifer și flăcările Iadului.

Cele mai multe aspecte simbolice ale focului sunt cuprinse în doctrina hindusă[4] unde cunoaște ipostaze fundamentale. *Agni* (focul casnic, obișnuit), *Indra* (trăsnetul) și *Surya* (soarele) sunt focurile lumilor terestră, intermediară și cerească, existând și alte două focuri, cel al penetrării sau absorbției (*Vaishvanara*) și cel distrugător (o latură a lui *Agni*). Focul corespunde Sudului, roșului, verii, inimii, reprezentând pasiunile, în special dragostea și

[1] Constantin Drăgulescu, *Dicționarul explicativ al fitonimelor românești,* Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga" din Sibiu, 2010.
[2] Al. Borza, *Dicționar etnobotanic*, București, Editura Academiei R.S.R., 1968.
[3] Constantin Drăgulescu, *Dicționar de fitonime românești,* Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga" din Sibiu, 2014.
[4] Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, Iași, Editura Polirom, 2009, p. 404.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

mânia, dar și spiritul sau cunoașterea intuitivă[5]. Focul reprezintă inclusiv sufletele rătăcitoare, dar și Spiritul divin, Brahma. În Veda, Agni reprezintă sacralitatea focului și este descris prin epifanii înflăcărate (plete de foc, obraz de aur etc), fiind totodată veșnic tânăr, pentru că renaște cu fiecare foc nou[6]. El este stăpân al casei, calitate în care alungă beznele, duhurile rele și apără de boli și vrăji. De aceea relațiile oamenilor cu el sunt mai strânse decât cu ceilalți zei[7]. Pe de altă parte, el este cel care a străbătut Apele Primordiale și le-a fecundat, relevând o concepție cosmologică arhaică: crearea lumii prin unirea elementului arzător cu principiul acvatic[8].

Druizii aprindeau, de Bealtaine (*foc strălucitor*), focuri mari, pentru a marca începutul verii. În *De Bello Gallico,* Cezar[9] pomenește și el de practici ale galilor care implicau focul, practici ce sunt interpretate astăzi drept sărbătorirea paștelui păgân.

În numeroase cazuri, focul are un rol purificator și restaurator, fie că ne gândim la Eroii Gemeni, fie că ne gândim la Pasărea Phoenix. De multe ori, purificarea prin foc este pusă în relație cu purificarea prin apă aspect evidențiat de alternarea Potopului cu Seceta.

Pentru azteci[10] focul are proprietatea de a transforma apa terestră în apă celestă, apa impură în apă divină, reprezentând astfel o sursă a regenerării periodice.

În numeroase tradiții focul reprezintă un mesager dinspre lumea viilor către lumea morților.

De asemenea, are o evidentă simbolistică sexuală, în special legată de modul inițial de obținere a focului, prin frecare. Ideea este prezentată în detaliu de Mircea Eliade, care evidențiază și caracterul ambivalent al focului: divin sau demonic (atunci când, în mod magic, ia naștere în organul genital al vrăjitoarelor)[11]. Tot Eliade[12] ne informează că cea mai veche atestare a utilizării focului datează de la Ciu Ku-tien (~ 600.000).

În viziunea lui G. Bachelard[13], prima ipoteză științifică despre producerea focului ar fi amorul. Focul ar fi fiul omului. G. Durand[14] distinge două „constelații psihice" în funcție de modul de obșinere a focului: prin frecare sau prin percuție, caz în care se află în relație directă cu fulgerul și săgeata și este purificator și iluminator, adică prelungirea prin ardere a luminii (aici putând fi incluse și soarele, focurile de elevație și de sublimare, riturile de incinerare etc). Focul a devenit un simbol al unor zeități sau a început să fie reprezentat de unele entități divine începând cu hinduismul și religiile iraniene și până la Hristos. Dumnezeu i se înfățișează lui Moise sub forma unui tufiș în flăcări, iar imaginile biblice în care purificarea lumii se va face prin foc sunt elocvente. Pseudo-Dionise Areopagitul[15] explica simbolistica teologică a focului: „Teologia, după cum se poate constata, situează alegoriile privind focul mai presus de toate celelalte. Ai să remarci negreșit că nu ne reprezintă doar **roți în flăcări**, ci și animale arzând și oameni cuprinși de foc; ea închipuie în jurul esențelor cerești mormane de jăratic aprins și fluvii rostogolind flăcări cu un zgomot asurzitor. Ea afirmă pe deasupra că tronurile sunt arzătoare și invocă etimologia cuvântului **serafim** pentru a declara că inteligențele acestea superioare sunt incandescente și pentru a le atribui însușirile și atributele

[5] *Ibidem*, p. 404.
[6] Mircea Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol I, Chișinău, Editura Universitas, 1994, p. 218.
[7] *Ibidem*, p. 218.
[8] *Ibidem*, p. 219.
[9] *Apud ibidem*, p. 405.
[10] *Ibidem*, p. 406.
[11] *Ibidem*, p. 406.
[12] Mircea Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol I, Chișinău, Editura Universitas, 1994, p. 2.
[13] Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, Iași, Editura Polirom, 2009, p. 406.
[14] *Ibidem*, p. 406.
[15] Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, Iași, Editura Polirom, 2009, p. 407.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

focului. În genere, fie că este vorba de partea superioară sau de cea inferioară a ierarhiei, preferințele sale merg spre alegoriile având ca temă focul. Mi se pare că într-adevăr imaginea focului revelează cel mai bine modul în care inteligențele cerești i se conformează lui Dumnezeu. Din această cauză, sființii teologi descriu adesea sub formă incandescentă această Esență supraesențială ce scapă oricărei figurări și constituie forma care oferă numeroase imagini vizibile a ceea ce poate fi numit proprietatea tearhică".

Focul are, evident și o latură negativă, distrugătoare, dar care contribuie la simbolul de regenerator, de purificator, asemeni celui al apei. Spre deosebire de aceasta, care ajută la purificarea dorinței până la forma ei sublimă, bunătatea, focul este un purificator al spiritului sau spiritualizant, oscilând pe axa subconțient-supraconștient.

În concepția tradițională românească, focul se aprinde, se încinge, se ațâță, arde, e iute, e viu sau mort[16], cu pară, cu flacără, cu vâlvătaie, înăbușit, mocnit, bate, dogorește, bobotește, vâjie, se stinge. Termenul apare înca din *Codicele Voronețean*[17] : „Puțin focu câte luclure arde!", *Cazania* lui Varlaam[18]: „Focurile, vârtejele, spânzurătorile... și alte fealurimi de munci.", *Psaltirea în versuri*[19]: „Cumu-i argintul lămurit cu focul, `Ț sânt sfinte cuvinte curate".

De asemenea, sunt evidente legăturie directe dintre foc și ciclul naturii, reliefate elocvent în tradițiile focului lui Sumedru, când, în noaptea dintre 25-26 octombrie sunt aprinse focuri mari pe dealuri, pe de o parte pentru a asigura recolte bogate în fructe, pe de altă parte pentru a celebra simbolic moartea și renaștere zeului (reprezentat de un copac pus pe foc).

Termenul foc provine din lat. focus, -um, care în latina clasică semnifica „vatră" (cămin, locuință și totodată microcosmos), iar în cea populară „foc"[20]. Vatra este sufletul casei, ocrotitorul ei (a se vedea mai sus reprezentările lui Agni), constituind o împletire firească, indisolubilă între foc și pământ. Vechimea lui este evidențiată și de numărul mare al proverbelor, zicătorilor și expresiilor în componența cărăra intră: a da cu mâna în foc, a băga mâna în foc, a sta ca pe foc, a pune pe cineva pe foc, a lua foc cu mâna altuia, a se arunca în foc pentru cineva, a pune paie pe foc, nu iese fum fără foc, a turna gaz pe foc, foc la inimă, a fi in foc, a lua focul în gură, a lua foc cu gura, a mânca foc, a se face foc și pară, focul dragostei, focul dansului, de foc, a strânge cu foc, a plânge cu foc etc. De asemenea, în limba română, constituie un superlativ absolut de superioritate: scump foc, harnic foc, frumoasă foc, de mama focului. Alte ori este un substitut al unui nume ce se preferă a nu fi rostit: ce, focului, nu înțelegi?, cum focului să nu plâng?, nu știu ce focul să-i mai fac.

O sursă bogată de material lingvistic (atât la nivel denotativ cât și conotativ) în privința reprezentărilor focului în tradiția românească, îl constituie fitonimia.

Între fitonimele româneşti am identificat un număr de 56 care sunt create cu ajutorul termenului *foc* și cu corespondente ale acestuia (jar, jărtic, flacără, pară, vâlvătaie, pârjol, opaiț, candelă etc). Nu am analizat fitonimele ce fac referire la soare și fulger, acestea constiuind obiectul unei alte lucrări. Nu am analizat separat variante fonetice și lexicale ale termenilor din structura fitonimului (de ex. a*rsenic, arsinea, arsinele, arsinic, arsenică, arsânică, arşenică, arşinic(ă), arsânic* decât dacă denumesc specii diferite de plante, întrucât sunt variabile dialectale și nu constituie obiectul acestei lucrări, dar am individualizat

[16] La români focul viu și cel mort sunt cele obținute prin frecare (a se vedea DLR, Tomul VI (Litera F-I/Î), p.150), dar focul viu desemnează și afecțiuea dermatologică numite zona zoster, brânca, erizipelul.
[17] 123/10 apud DLR, Tomul VI (Litera F-I/Î), p.149.
[18] 213, apud DLR, Tomul VI (Litera F-I/Î), p.149.
[19] 38, apud DLR, Tomul VI (Litera F-I/Î), p.149.
[20] DLR, Tomul VI (Litera F-I/Î), p.151.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

schimbările în cazul variantelor care diferențiază speciile botanice (*semenic, siminic, siminoc, simioc*) și care țin în mod direct de denotație, dar și de conotație, diversele forme evidențiind grade diferite de afectivitate și expresivitate.

Dintre fitonimele analizate, douăzeci și opt sunt concentrate într-un termen unic: *arsenic (și variantele), arzoaie, ațâțătoare, candelă, flacără, flăcările, flămânzică, flox, focșor, focușor, focie, jar, oiește, opaiț(ă), opaliță, opățel, otrățel(e), parpian, pălălie, pârleac, piretru, pirule, pojar, pur, semenic, siminic, simioc, solovârviță.*

Cincisprezece se compun din doi termeni, dintre care două sunt formate prin hipotaxă, dintr-un substantiv în nominativ și un adjectiv calificativ: *siminic-sălbatic, siminoc-pitic,* iar unsprezece sunt construite prin hipotaxă, dintr-un substantiv în nominativ+substantiv în genitiv: *crinul-focului, culoarea-focului, floarea-focului, floarea-jarului, floarea-luminei, focul-drăguței, opaițul-pădurii, opaițul-Rodnei, para-focului, ruja-focului, vinețica-focului.*

Două sunt construite prin parataxă, din două substantive în nominativ, cel de-al doilea reprezentând o caracteristică: *măr-foc, prune-vârvoare.*

Din trei termeni se compun șase fitonime, formate prin hipotaxă, dintr-un substantiv în nominativ + prepoziție simplă + substantiv în acuzativ: *buruiene-de-spurcat, focăriță-de-munte, iască-de-scăpărat, siminic-de-câmp, siminoc-de-gălbinare, tufă-de-foc*.

Patru fitonime sunt compuse din patru cuvinte: un substantiv în nominativ + prepoziție simplă + substantiv în acuzativ+adjectiv calificativ: *ai-de-floare-roșie, buruiană-de-foc-ghiu, floare-de-foc-viu, iarbă-de-foc-viu*.

În privința posibilității studierii semantice a nomenclaturilor, Simina Terian consideră că „textemele realizează adeseori o reorganizare a opozițiilor echipolente din lexicul primar sub forma unor opoziții graduale și/sau privative”.[21]

Chiar dacă, la origine, multe dintre aceste configuraţii semantice au reprezentat metafore insolite, ele şi-au pierdut, prin „repetare”, orice valoare „poetică”, devenind astfel expresii convenţionale[22].

Am adoptat ortografia propusă de DOOM2, conform căruia se scriu cu cratimă substantivele compuse cu unitate semantică și gramaticală mai mică decât a celor scrise într-un cuvânt, eventual, cu articulare și flexiune și la primul element, având structura substantiv + prepoziție + substantiv, substantiv + substantiv în nominativ, substantiv (articulat) + substantiv în genitiv. De asemenea, DOOM2 prevede generalizarea scrierii cu cratimă a compuselor nesudate care denumesc specii distincte de plante[23]:

Ai-de-floare-roşie (*Adonis aestivalis* sau *Adonis flammea*): planta nu are nimic comun cu aiul sau usturoiul şi de aceea credem că fitonimul derivă din rad. *ai- „a arde, a lumina”, cu semantică asemănătoare coresp. rom. ruja focului, culoarea focului şi germ. Feuerröschen (*Adonis flammea*). Asemenea lui C. Drăgulescu, nu excludem binecunoscuta etimologie din lat. al(l)ium “usturoi”, din rad. i-e. *ālo-, *ālu- „plantă cu rădăcina îngroşată” (cf. şi macedorom. ali, alie, aliu, meglenorom. al'ŭ, alb. aj) dar nu este de neglijat nici i.-e. *āi- „a arde, a lumina” din care gr. aitho „eu ard”, lit. aitrùs „pişcător, arzând în gură”, rom. ait „usturoiat, pişcător”.

Arsenic, arsinea, arsinele, arsinic *(Lychnis calcedonica),* ***arsenică*** *(Lychnis calcedonica, Phlox paniculata),* ***arsânică*** (*Lychnis calcedonica, Phlox paniculata*), ***arşenică*** *(Phlox*

[21] Simina-Maria Terian, *Textemele românești. O abordare din perspectiva lingvisticii integrale*, Iași, Institutul European, 2015; a se vedea și „Premise pentru o poetică a textemelor”, in: *EITM5*, Târgu Mureș http://www.upm.ro/facultati_departamente/stiinte_litere/conferinte/situl_integrare_europeana/Lucrari5/IETM5_Part41.pdf.
[22] Simina Terian, „Premise pentru o poetică a textemelor”, in *EITM5*, Târgu Mureș http://www.upm.ro/facultati_departamente/stiinte_litere/conferinte/situl_integrare_europeana/Lucrari5/IETM5_Part41.pdf.
[23] DOOM2, p LXX-LXXIII.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

paniculata); ***arşinic(ă), arsânic, arsânic-de-grădină, urşinic*** *(Lychnis calcedonica)*: cf. rad. i.-e.*arg'- "a lumina, alb" (din care şi trac. *arzas „alb", oronimul rom. Arjana în Mţii Cernei), redând culoarea roşie a florilor ca şi alte nume ale primei plante, focşor, para focului, scânteioară ş.a. Poate tot din rad. i.-e.*arg'- avem rom. arzoi, arzoaie „aprins, înfocat", arzos „focos, arzător", arşiţă "căldură mare" (cf. şi lat. arsura "arsură"). Precizăm că soiurile cu flori roşii ale speciei ornamentale *Phlox paniculata* se numesc ***arsenică*** şi ***ursărele,*** germ. Flammenblume, magh. lángvirág „floarea-flacără" (cf. şi cu numele ştiinţific *Phlox* gr. < phlox „flacără"). La fel *Dianthus barbatus* (tot cu flori roşii) poartă și numele ***ursinică, ursuele, ursărele*** (şi germ. Brennende Liebe „iubire înflăcărată"), fără a putea fi raportate la termenii arsenic şi respectiv urs.

Arzoaie *(Dictamnus albus*): numele poate proveni prin conversiune gramaticală de la verbul a arde (< lat. ardere) sau din rad. i.-e. *arg'- „alb, a lumina" din care şi termenii arzoi, arzoaie „aprins, înfocat", arzos „focos, arzător" (a se vedea arsenic). Planta are flori alburii, strălucitoare şi conţine uleiuri eterice care în zilele toride se autoaprind, fenomn care a genert și numele floarea focului, floarea luminei.

Aţâţătoare (*Anacampseros sp.*): denumirea ştiinţifică se traduce „plantă care readuce iubirea" (gr. anacamptein "a (se) întoarce; a restabili" gr. éros "iubire"). Ar avea, așadar, efect afrodisiac, aţâţător (a aţâţa „a îviora focul; a întărâta" din lat. *attitiare < lat. titio „tăciune, jar"). Există şi *Sedum anacampseros,* denumire care ar putea explica faptul că, pe alocuri, sătenii români folosesc specii de *Sedum* la ritualuri şi vrăji de dragoste.

Buruiană-de-foc-ghiu (*Hypericum perforatum*): remediu contra eczemelor numite în popor foc viu, foc ghiu (< lat. focus şi lat vivus); posibil din rad. i.-e. *bher- "a creşte, a se umfla, a se ridica" v.ind. bhūrih "abundent, mult, tare", ţig. burr „buruiană". Din română există scr., bg. burjan, rus. burian, magh. burján „buruiană".

Buruiene-de-spurcat (*Chrysosplenium alternifolium, Isopyrum thalictroides*): au fost leacuri contra eczemelor, impetigo/spurcat (a se vedea buruiana spurcului); unii traduc denumirea ştiinţifică *Isopyrum* „asemenea focului" (planta conţine alcaloidul iritant izopirona) şi pe principiul „similia similibus curentur" s-a folosit contra eczemelor (homeopatie populară).

Candelă (*Aquilegia vulgaris*), ***candeluţă,*** *(Aquilegia vulgaris, Silene alba)*: şi sârbii au pentru speciile de *Aquilegia* fitonimul kandiljca, kandilka. Rom. candelă „lampă cu ulei" provine din lat. candela, eventual prin mijlocire slavă, cf. sl. kanŭdilo „candelă, lampă" (cf. bg., sb. kandila), ngr. kándila. Există şi engl. candle „lumânare", macedorom. căndilă, istrorom. candel, alb. kadil'e, tc. şi bg. kandil, it. candela. La acestea amintim teonimele trace Candaon, Candaules (din rad. i.-e. *kand "a lumina"). Primul teonim, scris şi Kandaois, era zeul războiului la crestonii traci din Mygdonia, numele fiind foarte asemănător cu Skanda (Karttikeya), zeul vedic al războiului (poate în legătură şi cu rom. scandal, „tărăboi", fr. scandalle, mgr. skándalon). Presupunem că atât subst. rom. candelă cât şi fitonimele de mai sus au la origine rad. *kand "a lumina" (speciile de mai sus numindu-se şi focuşor şi respectiv opaiţă). Şi pentru *Impatiens balsamina* s-a consemnat numele ***candeluţe,*** etimologie populară în loc de caneluţe.

Crinul-focului (*Hemerocallis fulva*), considerat a proveni din sl. crinŭ, dar există şi nume ştiinţific *Crinum* (> fr., engl. crinum) care are la origine gr. krinon „crin". Cei mai mulţi crini sunt numiţi după culoarea petalelor (alb, albastru, galben, mărmurit, pestriţ, roşu, vărgaţi, vânăt, culoarea focului. Crinul focului este un calc după germ. Feuerlilie.

Culoarea-focului *(Adonis flammea)*: planta are flori de culoarea focului.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

Flacără (*Clivia miniata, Hemerocallis fulva, Phlox paniculata*) < cf. lat. *flaccula < facula, gr. phlox „flacără"), redând culoarea florilor.

Flăcărele (*Centaurea phrygia*) se numește așa din cauza florilor sale ca niște limbi de foc.

Flămânzică (*Draba spp., Erophila verna*) cf. flămând (< lat. famelicus „flămând"), cf. şi cu germ. Hungerblume. Plantele cresc pe soluri sărace ori chiar pe stânci şi sunt foarte firave, plăpânde. Există şi credinţa populară că în primăvara în care sunt multe flămânzele (*Erophila verna*) va fi foamete (recolte slabe de cereale). *Draba lasiocarpa* crește pe stânci. Posibil ca fitonimele să fie etimologii populare după o temă *flam- cu semantica „a arde" (din care dacorom. flamă, macedorom. fleamă, lat. flamma, gr. phlomos „flacără") ca şi numele ştiinţific (gr. drabe "arzător, pişcător").

Floare-de-foc-viu (*Hypericum perforatum*): prin foc viu poporul înţelege eczema, brânca, erizipelul, zona zoster; a se vedea buruiană de foc ghiu.

Floarea-focului (*Dictamnus albus*) a se vedea arzoaie.

Floarea-jarului (*Dianthus carthusianorum*): inflorescenţa plantei este roşie ca jarul (< sl. žarŭ)

Floarea-luminei (*Dictamnus albus*) a se vedea arzoaie.

Flox, flux (*Phlox paniculata*): din numele ştiinţific (gr. phlox „flacără", aluzie la culoarea florilor unor varietăţi) din care şi fr. phlox, engl. phlox, germ. Phlox ş.a.).

Focăriţă-de-munte (*Hieracium aurantiacum*): planta creşte la munte şi are inflorescenţe de culoarea focului;

Focşor (*Anagallis arvensis, Gladiolus gandavensis, Lychnis calcedonica*), a se vedea focușor.

Focul-drăguţei (*Lychnis calcedonica*), Fitonimul focul drăguţei poate şi o adaptare după corespondentul german brennende Liebe „dragoste aprinsă" (drăguţă < drag < sl. dragŭ).

Focuşor (*Aquilegia vulgaris, Ceratodon purpureus, Gladiolus gandavensis, Vaccaria pyramidata*): plantele au flori roşii (cele ornamentale au şi soiuri cu flori roşii), ca focul, la propriu şi la figurat. Muşchiul *Ceratodon purpureus* are culoare roşietică dar şi creşte pe foste vetre de foc.

Focie (*Fuchsia coccinea*) s-au suprapus, probabil, termenii foc (culoarea florilor) şi fucsie.

Iarbă-de-foc-viu (*Campanula glomerata*): s-a întrebuinţat contra erizipelului şi eczemelor numite popular foc viu; a se vedea buruiana de foc ghiu.

Iască-de-scăpărat *(Fomes fomentarius, Phellinus ignarius)* < a scăpăra cu etimologie necunoscută după DLR, autohton după I.I. Russu[24], trama uscată a ciupercilor punându-se pe amnar pentru a se aprinde la lovirea cu cremenea (semnatica din sfera focului se regăseşte şi în numele lor ştiinţifice: lat. fomes „material pentrru aprins, combustibil", lat. ignarius „de aprins").

Jar (*Chaenomeles japonica*), de la culoarea florilor, roşie-aprinsă ca jarul (cf. sl. žarŭ, rad. i.-e. *g' ŭer-, *g' ŭerə- „a arde, a fi fierbinte"; M. Vinereanu consideră subst. rom. jar de origine traco-dacă). Germanii îi spun Feuerbusch „tufa de foc". Nu este exclus ca fitonimul românesc jar să fi apărut sub influenţa corespondentului german Scharlochquitte „gutui roşu-aprins".

Măr-foc: fitonimul măr pare a proveni din lat. *melus < lat. malus, gr. melon, málon, dar ar putea fi prelatin cf. alb. mollë.

Muşchi-de-foc *(Funaria hygrometrica)*, apare în locurile unde au avut loc incendii recente.

Oieşea, oieşié *(Urtica urens)*, ***oişea*** *(Urtica dioica, Urtica urens)*, ***oieţie*** (*Urtica urens*), ultimul fitonim pare a fi o transcriere greşită a lui oieşié. A. Avram[25] presupune că

[24] I. I. Russu, *Etnogeneza românilor*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1981.
[25] A. Avram, *Contribuţii etimologice*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1997.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

numele ar deriva din fitonimul voieș(t)niță (*Mentha longifolia*), dar nu sunt asemănări între plantele în cauză. Fiind vorba despre specii de urzici, trebuie găsită o semantică din sfera „a ustura, a arde". Am putea presupune că oieșea este o etimologie populară după *ojejea din verbul a ojiji „a arde, a lua foc" (< sb. ožeči, ožežem), ojic, ojig „jărăgai; mâncărime, arsură esofagiană" (< scr. ožig „flacără", ožeg „cicatrice de arsură", scr. užeg, rus. ožog „arsură"; de comparat și cu v.ind. jigharti „a arde"). Sârbo-croații spun urzicii și žara, cu sensul „planta care arde ca jarul", iar germanii Feuernessel „urzică-foc", Brennessel „urzică arzătoare, care arde".

Opaiț(ă) (*Melandrium album* actualmente *Silene alba, Melandrium rubrum* actualmente *Silene dioica, Silene heuffelii*), ***opaiță albă*** (*Melandrium album* actualmente *Silene alba*), a se vedea opățel.

Opaiță-roșie (*Melandrium rubrum* actualmente *Silene dioica*), a se vedea opățel.

Opaițul-pădurii *(Silene heuffelii),* a se vedea opățel.

Opaițul-Rodnei *(Lychnis nivalis),* a se vedea opățel.

Opaliță, opaliței (*Melandrium album* actualmente *Silene alba*), a se vedea opățel.

Opățel (*Lychnis calcedonica, Lychnis coronaria, Lychnis flos-cuculi, Melandrium rubrum* actualmente *Silene dioica*): florile au formă de opaiț "lampă", cf. sl. opajecĭ, cf. și rom. văpaie, văpaiță și alb. vapë "flacără, arșiță"; după M. Vinereanu termen prelatin, caracteristică evidențiată și de gr. lychnos „lampă" din care numele științific *Lychnis*. Fitonimele compuse redau culoarea florilor, ecologia și răspândirea (*Lychnis nivalis* crește numai în Munții Rodnei).

Otrățel(e) *(Aldrovanda vesiculosa, Asperugo procumbens, Borago officinalis, Ceratophyllum demersum, Cynoglossum officinale, Onosma arenarium, Utricularia vulgaris)*. *Anchusa, Cynoglossum, Onosma, Borago, Asperugo, Ceratophyllum* sunt aspru păroase ori înțepătoare și terestre (cu excepția speciei *Ceratophyllum demersum*). C. Drăgulescu presupune că numele lor românești derivă dintr-o temă *ostr-/*astr-, cu semnificația „spin", cf. v.ind. ashtra, av. astra „spin, ghimpe, țep", lit. astrus, ostru „ascuțit, vârf" ori sunt împrumutate din slavă, date fiind pol. ostrozielle, ostreń, rus. ostrița *(Asperugo procumbens, Cynoglossum)*. Maghiarii au fitonime foarte asemănătoare: atratzel la 1578, atracel la 1583, aratzél și mezei arratzel, poate în loc de atracél, atlacér (*Cynoglossum officinale*), atraczel fű la 1590, atraczél (*Borago officinalis*), atlacér, atracé, atracél, atraczél (*Anchusa officinalis*), tövisses atratzél, vad-atratzél (*Echium vulgare*), festö atratzél (*Alkanna tinctoria*), atracél (*Utricularia vulgaris*), atracéllapu (*Ajuga reptans*), atracél la 1525 (*Tanacetum vulgare*), probabil, împrumutate de la români sau slavi. Dacii numeau planta *Cynoglossum officinale* usazila cu presupusul înțeles „planta arsurilor"[26]. Nu excludem ca în partea inițală a fitonimului atrațel (*Cynoglossum officinale*) să fie lat. ater „negru, întunecat" (probabil tot din i-e. *at(e)r- "foc", cu înțelesul inițial „ars"), căci în rusește planta se numește cernokoren. De altfel, majoritatea speciilor enumerate sunt de culoare verde-închis sau au flori închise la culoare. Pentru speciile *Anchusa officinalis, Borago officinalis,, Cynoglossum officinale, Onosma arenarium,* cu flori ca niște urcioraște sau mameloane, comparația cu lat. utricellus este și ea potrivită. Din confuzia baranță (*Onosma arenaria*) cu garanță (*Rubia tinctorum*) ultimei specii i s-a atribuit fitonimul ***otrățel***.

Para-focului (*Dianthus chinensis, Lychnis calcedonica*): aluzie la florile de un roșu aprins ale plantelor. Substantivul pară „flacără" pare că derivă din verbul a păli, a pălăi „a arde" <

[26] C. Drăgulescu, R. Drăgulescu, *Contribuții la cunoașterea limbii geto-dacilor. Denumirile dacice de plante*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga" din Sibiu, 2000.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

sl. paliti, din care şi subst. pălălaie „foc mare" cf. şi ceh. pala „flacără" ori din sl. para „fum, abur". C. Drăgulescu are convingerea că se poate face legătura cu macedorom. piră „flacără" < gr. pyros „foc", trecerea la forma pară făcându-se sub influenţa subst. pară (fructul părului), para focului fiind un pleonasm. M. Vinereanu consideră subst. pară de origine traco-dacă.

Parpian, părpian, perpian (*Antennaria dioica, Filago spp.)*: de comparat cu magh. parlagi gyopár şi papirvirág, germ. Papierblume (*Antennaria dioica*). Eventual, ar putea avea înţelesul corespondentelor semenic, siminoc, adică să conţină termenul pară „flacără" (a se vedea para focului) ori tema părp/pârp/perp- din verbul a părpăli/pârpăli/perpeli „a frige, a pârli" cf. şi bg. pripalja, scr. pripaliti. O eventuală origine în substantivul pârpor „arşiţă; foc de paie; plăpând, care nu rezistă la frig; cenuşă udă" ar da fitonimelor atât semnificaţia „plante de locuri pârlite de soare" ori „plante uscate care ard ca paiele" sau „plante cenuşii" (a se vedea şi pârpor, parpalac). Forma părpian sugerează o evoluţie din subst. păr, planta fiind păroasă şi numită de maghiari szőrös fű „iarbă păroasă".

Pălălie (specie neidentificată): ar putea fi o plantă înaltă, caz în care trimitem la subst. pălălie „femeie foarte înaltă", pălălău „înalt şi subţire" sau o plantă roşie ori cu flori ca focul, situaţie în care semantica o apropie de verbul a pălălăi „a arde cu flacără mare; a flutura", a pălăi, a pălălăi „a fâlfâi, a flutura; a tremura" (a se vedea şi păleină). În cazul în care planta creşte în locuri umede fitonimul s-ar poate raporta la rad. i.-e. *pel-, *pleu- „a curge; a (se) vărsa; umed" şi *peled „umed, apătos", lat. palus, paludis, lit. palios, trac. *pala „mlaştină", gr. pelós, dor. pálos „noroi". Poate aceeaşi origine au magh. palka (*Cyperus*), pol. pałka (*Typha*) care desemnează specii palustre şi acvatice.

Pârleac (*Nardus stricta*): fitonimul ar trebui să aibă semantica din sfera „păr" ori „înţepător" fiindcă planta are frunze rigide, motiv pentru care mai este numită şi ţăpoşică. Cel mai probabil are aceeaşi origine cu subst. pârlac „resturi de păr, oase, dintr-o oaie mâncată", respectiv pârlă „oaie cu lâna pe jumătate încreţită". Dat fiind faptul că planta formează pajişti întinse ce au (mai ales spre sfârşitul verii) o culoare palidă, gălbuie, nu excludem posibilitatea ca fitonimul să derive din aceeaşi temă cu adj. pârlit „ars; ofilit", subst. pârlitură „arsură, loc ars de foc" < vb. a pârli cf. bg. părlja, sb. prljiti. Sau fitonimul pârleac este în legătură cu subst. rom. pârlo(a)g(ă), meglenorom. părloagă, scr. parlog, slov. prêlog, magh. parlag „ţarină/ogor (nelucrat)", cf. sl. prĕlogu „schimb" cu subînţelesul rotaţie de culturi; după M. Vinereanu termenul pârloagă este traco-illiric. Existând şi corespondentul părul dracului, trimitem şi la subst. pârlea(c) „diavol", planta fiind o pacoste în pajişti.

Piretru (*Chrysanthemum alpinum, Chrysanthemum parthenium* actualmente *Tanacetum parthenium*) : din vechiul nume ştiinţific *Pyrethrum parthenium* < gr. pýrethron, numele unei specii cu rădăcina cu gust arzător, din gr. pyr, pýretós „foc", resp. germ. Pyrethrum, fr. pyrèthre.

Pirule *(Euphorbia lathyrus)*: din fructele plantei se extrăgea un ulei lampant şi de aceea credem că fitonimul ar putea îngloba tema pir- „foc", cf. gr. pyr, pyrós „foc". Sau avem în acest nume popular o variantă a subst. pilule „hap, pastile", cf. magh. pirula „pilulă", fiindcă, pe alocuri, din latexul sau seminţele zdrobite ale unor specii de *Euphorbia,* inclusiv *Euphorbia lathyrus*, amestecate cu făină, se făceau hapuri contra constipaţiei şi hepatitei. Fiindcă planta are şi numele boabe de greaţă/de venin, este posibil ca pirule să însemne „grăunţe", cf. sl. pyro, gr. pyrós „grâu".

Pojar (*Hypericum perforatum, Polystigma rubrum*) < pojar „foc, pârjol; rujeolă" < sl. požarŭ. Ciuperca parazită *Polystigma rubrum* „arde ca focul", mai ales frunzele prunilor.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

Speciile de *Hypericum* s-au folosit în tratamentul pojarului (rujeolei). Izolat, maghiarii numesc şi ei specia *Hypericum perforatum* pozsárnyica.

Prune-vârvoare cf. vâlvoare „vâlvătaie", cu înţelesul roşii ca flacăra; vâlvoare provine din subst. vâlvă „ştimă, zână, duh" (regional căţeluşă roşcată), slavonul ваъхва, bg. vălhva, dar posibil și din subst. vâlvă cu semnificația de agitație, însuflețire, propagare cu repeziciune (există și termenul vâlvă cu înțelesul de de foc mare, vâlvătaie).

Pur (*Verbascum phlomoides, Verbascum thapsus, Verbascum thapsiforme*): posibil să aibă aceeaşi origine cu umbrianul purum-e „în foc", sanscr. Pur care înseamnă atât „pur, curat", cât și „foc", frigianul pur, gr. pyr „foc", antroponimele trace Pyrusala, Pyrulas, Purula (evidenţiind părul roşcat, ca focul), date fiind fitonimele corespondente rom. lumânărică, germ. Himmel(s)brand „foc ceresc" ş.a. (a se vedea şi numele dacic al plantelor, diesema „lumină/făclie divină ?"). Eventual îl putem pune în legătură cu tema *bur- „luxuriant" (cf. rad. i.-e. *bu-, *bhu- "a umfla, îmbelşugat", v.ind. bhūrih "abundent, mult, tare"), fiindcă plantele sunt înalte, cu frunze mari cf. şi scr., bg. burjan, rus. burian, rom. buruiană, magh. burján. Nu putem omite nici asemănarea cu substantivul rom. puriu „cărunt, bătrân; tată", dată fiind perii suri a primei specii şi numele ştiinţific *Verbascum* < barbascum < lat. barba „barbă".

Ruja-focului (*Adonis flammea*): posibil calc după numele german Feuerröschen, care, la rândul lui este o adaptare a numelui ştiinţific flammea „ca flacăra", cu referire la florile roşii ca focul. Românescul rujă are corespondenţe cu bg., scr. ruža „trandafir" dar şi alte specii cu flori trandafirii ori cu miros de trandafir. Fitonimul ruja avea, iniţial, semnificaţia „roşu", cf. fr. rouge „roşu" regăsită şi în lat. rosa „trandafir", germ. Röschen „trandafiraş". M. Vinereanu consideră fitonimul rujă „măceş, trandafir" de origine traco-dacă. Au fost numite ruji şi alte plante care nu au comun cu *Rosa* decât, eventual, florile de culoare roz sau roşiatică, uneori portocalie ori galbenă. În unele situaţii avem variante derivate din adj. roşu (cf. roşă/ruşă, ruşi, ruşioară, ruşoară, ruşulică, ruşuliţă), în altele posibile contaminaţii cu subst. rugină/adj. ruginiu. Din română sau sârbă, maghiarii au împrumutat fitonimul rozsa, ruzsa (*Althaea rosea, Callistephus chinensis, Centaurea moschata, Chysanthemum indicum, Helichrysum bracteatum, Paeonia officinalis, Rosa spp., Rudbeckia laciniata, Tagetes patula, Viburnum opulus* f. *roseum, Zinnia elegans*).

Semenic *(Antennaria dioica, Filago spp., Helichrysum arenarium),* a se vedea simioc.

Siminic (*Achillea ptarmica* f. *ligulosa, Antennaria dioica, Helichrysum arenarium, Leontopodium alpinum*), a se vedea simioc.

Siminic-de-câmp (*Antennaria dioica*), a se vedea simioc.

Siminic-sălbatic (*Gnaphalium sylvaticum*), a se vedea simioc.

Siminoc *(Antennaria dioica, Filago spp., Gnaphalium spp., Helichrysum arenarium, Leontopodium alpinum),* a se vedea simioc.

Siminoc-de-gălbinare (*Artemisia cina*), a se vedea simioc.

Siminoc-pitic (*Gnaphalium supinum*), a se vedea simioc.

Simioc (*Filago arvensis*): cf. scr. smilje, smilika (*Filago, Gnaphalium, Gomphrena globosa, Helichrysum),* scr. semanjac, rus. šmin, ţmin (*Helichrysum arenarium*), pol. cmyn (*Antennaria dioica*), care, pot avea semnificația bg. semennik, scr. semenjuc "ramură păstrată pentru sămânţă" dar şi a lit. szëmas "gri" fiindcă plantele au şi numele rom. cenuş(l)ie, albumeală, albumiţă, lânăriţă, flocoşele, fiind gri-argintii (de comparat, eventual, cu gr. asémi „argint", din care macedorom. asime). În această accepţiune şi muntele Semenic ar însemna „Surul". Dacă semenic/siminoc ar avea semnificatul

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

„uscat" ori „lânos, păros", aşa cum par să sugereze corespondentele feştilă (*Filago germanica)* şi scânteuţă *(Antennaria dioica)* (de comparat şi cu rom. şomoiog „mănunchi de paie", magh. szóma „paie"), atunci am putea face legătura cu fitonimului geto-dacic diesema "torţa/lumânarea Domnului" sau "focul ceresc" (*Verbascum spp*.), rom. lumânărica lui Dumnezeu, macedorom. ţeară-al Dumnidză' şi germ. Himmelsbrand[27]. Dioscorides scrie că unii folosesc frunzele de gnaphalion (din gr. gnáphalon „lână, pâslă") în loc de călţi/smocuri de lână. Tot el scrie că egiptenii numesc planta semeon. Eventual fitonimul semenic/siminic, ca şi oronimul Semenic ar putea avea semantica „semn/semnal" (cf. gr. sema, lat. signum „semn, semn de hotar; semnal"), cu trimitere la semnalele luminoase/focurile de semnalizare/avertizare de pe înălţimi. Ori unele fitonime şi oronime sunt în legătură cu sl. ziminŭ „de iarnă" cf. rom. zimnic, zemnic, semnic „pivniţă, beci", aluzie la păstrarea plantelor peste iarnă, iar în cazul oronimelor, la munţii înzăpeziţi. Toate speciile sunt sălbatice, unele de munte, altele de câmp şi cresc la noi, doar *Artemisia cina* este asiatică, seminţele ei fiind utilizate contra gălbinării şi limbricilor. *Gnaphalium supinum* este o specie foarte scundă, pitică.

Solovârviţă, solovârfiţă (*Phlomis pungens, Phlomis tuberosa*): posibil din tema *solo- din rad. i.-e *k'ū-l "ascuţit, suliţă" şi subst. vârf, cf. corespondentul scorogoi, aluzie la bracteolele subulate ale florilor; sau pentru că *Phlomis tuberosa* este folosită în medicina populară românească, numele lor poate îngloba în prima parte tema *sal-v- „a vindeca", cf. lat. salvus „sănătos" şi salvia. Poate fitonimele de mai sus derivă chiar din lat. salvare şi au fost ulterior contaminate de sb. vrh, sl. vrŭhŭ „vârf". Pentru ultima specie ar putea fi valabilă şi provenineța din rad. i.-e. *g'el- „luminos" care s-ar suprapune peste semnatica numelui ştiinţific *Phlomis* < gr. phlox „flacără", aluzie la folosirea frunzelor pâsloase ca fitil. Germanii îi spun şi ei Filzkraut şi Brandkraut.

Tufă-de-foc (*Hamelia petens*) < tufă cf lat. tufa; M. Vinereanu consideră termenul prelatin. Este un arbust bogat flori roşii ca focul, de unde şi numele germ. Feuerbusch, engl. Firebush, denumirea românească fiind un calc.

Vineţica-focului (*Russula emetica*) < aluzie la culoarea roşie a pălăriei. Unele specii de ciuperci din genul *Russula* deşi au alte culori au primit numele generic „vinecioare, vineţele" urmat (uneori) de un termen care evidenţiată adevărata cromatică a pălăriei. Vineciaoele sunt, de regulă, ciuperci cu pălăria vânătă < lat. venetus sau care se învineţesc la rupere, unele cu latex care se învineţeşte ori care învineţeşte palmele şi buzele consumatorilor.

Analizând motivele care au dus la denominație, obținem următorul tablou:

Plante cu gust pișcător, care înțeapă sau „ard"	**Plante denumite astfel după aspect**	**Explicație de natură lingvistică**	**Explicație medicinală sau mitologică**
Arzoaie	*Ai-de-floare-roșie*	*Crinul-focului*	*Aţâţătoare*
Floarea-focului	*Arsenic*	*Flămânzică*	*Buruiană-de-foc-ghiu*
Floarea-luminei	*Candelă*	*Flox*	*Buruiene-de-spurcat*
Iască-de-scăpărat	*Culoarea-focului*	*Focul-drăguței*	*Floare-de-foc-viu*
Mușchi-de-foc	*Flacără*	*Focie*	*Iarbă-de-foc-viu*
Oieșea	*Flăcările*	*Iască-de-scăpărat*	*Pirule*

[27] C. Drăgulescu, R. Drăgulescu, *Contribuții la cunoaștera limbii geto-dacilor. Denumirile dacice de plante*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga" din Sibiu, 2000.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

Otrățele	*Floarea-jarului*	*Jar*	*Pojar*
Piretru	*Focăriță-de-munte*	*Pur*	*Siminoc-de-gălbinare*
Pirule	*Focșor*	*Tufă-de-foc*	*Siminoc-pitic*
Pojar	*Focie*		*Șolovârviță*
Semenic	*Focușor*		
Siminic	*Jar*		
Siminic-de-câmp	*Măr-foc*		
Siminic-sălbatic	*Opaiț(ă)*		
Siminoc	*Opaiță-roșie*		
Simioc	*Opaițul-pădurii*		
	Opaițul-Rodnei		
	Opaliță̆l		
	Opățel		
	Para-focului		
	Parpian		
	Pârleac		
	Prune-vârvoare		
	Pur		
	Ruja-focului		
	Șolovârviță		
	Vinețica-focului		

Majoritatea fitonimelor sugerează, așadar, aspectul fizic al plantelor, în special sugerând culoarea de un roșu aprins, urmând ca număr cele care „ard" sau ustură, apoi denumirile care au o explicație de natură medicinală sau mitologică și, în fine, cele cu explicație lingvistică, fie că este vorba despre un termen livresc, fie o etimologie populară, o confuzie etc.

Implicațiile și simbolistica lumii vegetale în culturile tradiționale sunt evidente și îndelung discutate. Vegetația a fost pusă, încă din paleolitic, în relație directă cu femeia, necesitând pentru creație principiul masculin solar (sau al focului). Fertilitatea pământului și fertilitatea femeilor sunt solidare. Totodată, s-a răspândit concepția conform căreia, după moarte, omul, născut din Pământ (femeie) se reîntoarce la mama sa[28] sau trebuie să fie ars, iar civilizațiile agricole dezvoltă o religie cosmică, activitatea religioasă concentrându-se în jurul misterului central: înnoirea periodică a Lumii.

BIBLIOGRAPHY

Bejan, Dumitru, *Nume româneşti de plante*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1991.
Bidu-Vrănceanu, A., Călărașu, C., Ionescu Ruxăndoiu, L., Mancaș, M., Pană Dindelegan, G., *Dicționar de Științe ale Limbii*, București, Editura Științifică, 1997; București, Editura Nemira, 2001, reeditat în 2005.
Borza, Al. *Dicționar etnobotanic*, București, Editura Academiei R.S.R., 1968.
Butură, V., *Enciclopedie de etnobotanică românească*, București, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1979.
Butură, V., *Enciclopedie de etnobotanică românească II. Credinţe şi obiceiuri despre plante*, Paris, 1988.

[28] Mircea Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol I, Chișinău, Editura Universitas, 1994, p. 41.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)

Candrea, I. A., Adamescu, Gh., *Dicţionarul enciclopedic ilustrat „Cartea românească”*, București, Editura Cartea Românească, 1932.

Chivu, Gheorghe, *Dictionarium Valachico-Latinum. Primul dicționar al limbii române*, studiu introductiv, ediție, indici și glosar de Gh. Chivu, Editura Academiei Române, București, 2008.

Chivu, Gheorghe, *Nume de plante în Dictionarium valachico-latinum*, în *Limba română. Controverse, delimitări, noi ipoteze, Actele celui de al 9-lea Colocviu al Catedrei de limba română*, I, Editura Universităţii din Bucureşti, 2010, p. 333-340.

Chivu, Gheorghe, *Nume de plante în texte românești vechi*, http://onomasticafelecan.ro/iconn2/proceedings/9_04_Chivu_Gheorghe_ICONN_2.pdf, accesat la 9 octombrie 2016.

Ciorănescu, Alexandru, *Dicționarul etimologic al limbii române*, București, 2002.

Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”, București, Editura Cartea Românească, 1931.

Dicționarul etimologic al limbii române, I (A-B), București, Editura Academiei Române, 2010.

Dicționarul etimologic al limbii române, II (C-cizmă), București, Editura Academiei Române, 2015.

Dicționarul limbii române, (în XIX volume), București, Editura Academiei Române, 2010.

Drăgulescu, Constantin, *Dicționar de fitonime românești,* Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, 2014.

Drăgulescu, Constantin, *Dicționarul explicativ al fitonimelor românești,* Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, 2010.

Drăgulescu, Constantin, Radu Drăgulescu, *Contribuţii la cunoaşterea limbii geto-dacilor. Denumirile dacice de plante*, Sibiu, Editura Universităţii „Lucian Blaga”, 2000.

Drăgulescu, Constantin, Drăgulescu, Radu, 2014, *Considerații asupra unor lexeme daco-geto-trace*, Sibiu: Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Eliade, Mircea, *Istoria credinţelor și ideilor religioase*, vol I, Chișinău, Editura Universitas, 1994, p. 218.

Gledhill, David, *The Names of Plants*, fourth edition, Cambridge University Press, 2008.

Gorovei, A., *Credinţe şi superstiţii ale poporului român*, București. Editura Vestala, 2103.

Hasdeu, B.P., *Etymologicum Magnum Romaniae*, Bucureşti, 1894.

Marian, Simion Florea, *Botanica poporană română*, vol. I Suceava, Editura Muşatinii, 2008, vol. II-III, București, Editura Academiei Române, 2010.

Niculiță-Voronca, Elena, *Datinile și credințele poporului român. Adunate și așezate în ordine mitologică*, 2 vol., București, Editura Saeculum Vizual, 2008.

Pamfile, Tudor, *Mitologia poporului român*, 2 vol., București, Editura Vestala, 2008.

Russu, I. I., *Etnogeneza românilor*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1981.

Terian, Simina, „Premise pentru o poetică a textemelor”, in: *EITM5*, Târgu Mureș http://www.upm.ro/facultati_departamente/stiinte_litere/conferinte/situl_integrare_europeana/Lucrari5/IETM5_Part41.pdf.

Terian, Simina-Maria, *Textemele românești. O abordare din perspectiva lingvisticii integrale*, Iași, Institutul European, 2015.

Vinereanu, M., *Dicţionarul etimologic al limbii române pe baza cercetărilor de indo-europenistică*, București, Editura Alcor Edimpex, ed. a 2-a, 2009.

BDD-V4339 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:07 UTC)